

El 1714 no vam ser vençuts

VÍCTOR ALEXANDRE

Escriu, Otger, escriu! Fes que la gent del futur se n'assabenti, fes que recordin sempre el que avui va passant aquí. Pensa que si els borbònics guanyen, seran ells els qui escriuran la història i diran que la nació catalana mai no ha existit.

Aquestes són les paraules que en Janot, capità de la rereguarda, adreça a l'Otger, el nen viatger del segle XXI, en adonar-se que la derrota és inevitable. Sap que Catalunya es defensa d'un enemic vuit vegades més poderós i que els aliats anglesos no vindran. Tanmateix, continua lluitant. «No lluitem per dominar, lluitem per dignitat», diu als seus homes. I, en adreçar-se al seu fill, li transmet aquests principis: «Lluita sempre per allò que cregueis just, perquè, si no ho fas, tard o d'hora t'averonyiràs de tu mateix.»

En sentir tot això, hom es pot preguntar: «I de què serveix tant de coratge, quan la derrota és inevitable? De què serveixen l'escalf, els principis i la fermesa, quan la submissió és l'únic horitzó?» Són les preguntes que també es fa l'Otger. Ell, vingut del futur, educat en la submissió i coneixedor privilegiat de la derrota, jutja absurda una resistència tan ardida. No s'adona —potser perquè parteix de si mateix com a referent— que és justament aquella insubornable fermesa el que evitarà que la desfeta i el sotmetiment siguin definitius. Duradors sí, però definitius no. Sense una gesta tan gegantina, sense la data mítica de l'Onze de Setembre de 1714, Catalunya difícilment hauria mantingut viva la consciència de la seva identitat i dels seus drets nacionals. Ha estat, per tant, gràcies al record de la colpidora fermesa amb què els catalans del segle XVIII van lluitar contra la violenta invasió borbònica, que els catalans del segle XXI, per fi, hem vist interpel·lada la nostra docilitat i ens hem sentit empesos a redreçar el

destí advers que uns tercers ens havien escrit.

«Tres segles són solament un instant en la vida de l'univers, però en la vida dels pobles són molt de temps», diu l'Otger, quan és vell. «Aleshores —podríem afegir-hi nosaltres—, per què hem trigat tant a despartar-nos d'aquell malson?» La resposta no és simple i requereix espai, però una de les raons que ho expliquen és l'ocultació que hem patit. Ens han amagat la història, la nostra història. Ens han dit que no en teníem, d'història. I qui desconeix la seva història ho desconeix tot sobre si mateix. Conseqüentment, hem estat una nació invisible de portes enfora i ignorada de portes endins. Percebuda i sentida, sí, però intangible i esotèrica més enllà de la llengua. Hem estat insegurs, incauts, temorencs, pessimistes..., hem estat un poble mancat de confiança en les seves forces i desconnectat dels seus coratjosos, insubmisos i assertius avantpassats. Finalment, però, tot això s'ha acabat. La Catalunya d'avui ja no és així. La Catalunya d'avui ha recuperat la dignitat.

L'obra ressenyada a la pàgina 45, com l'obra predecessora, *Trifulkes de la KatalanaTribu*, adreçada també a tots els públics a partir de deu anys, ens parla d'uns fets cabdals de la nostra història. La diferència és que, mentre *Trifulkes de la KatalanaTribu* ens ofereix una visió global de la nació catalana al llarg de la seva existència, *Onze. Nou. CATorze. (1714)* se centra en les hores finals del setge hispanofrancès a Catalunya. Després, com sabem, a fi d'anorrear-nos la identitat, la cultura i la llengua i

d'assimilar-nos a les lleis i costums de Castella, vindria el mai derogat decret de Nova Planta. Però res d'allò no ha reeixit. A vegades ha semblat que sí, és cert. Però no ha reeixit. No ho ha fet, perquè, com deia al començament, el 1714 no vam ser pas vençuts. Malgrat el carnatge que s'hi va viure i les gravíssimes conseqüències que va tenir, en vam sortir victoriosos. I la prova és que encara som aquí. Som aquí amb aquells dies ben presents en la memòria, feliços de saber-nos al llindar de la llibertat i preparats per a seure a les Nacions Unides al costat dels altres pobles lliures del món. Si de debò haguéssim estat vençuts, si de debò l'Onze de Setembre de 1714 hagués significat la mort de la nació catalana, aquesta obra —*Onze. Nou. CATorze. (1714)*—, malgrat la humilitat del seu missatge, mai no hauria estat escrita. Gaudiu-ne, representeu-la en teatres, places i escoles; feu-la vostra, si us plau. Aquesta és la seva raó de ser. ♦

